

Spółgłoski wstawne

Autor: Halina Karaś

Spółgłoski wstawne (inaczej: epentetyczne) t, d, rzadziej g pojawiają się w dialektach między bliskimi artykulacyjnie spółgłoskami w połączeniach r, rz po n, s, z, np. Hendryk, Kondrad, zdrąb = zrab, szczególnie w kontynuantach dawnych grup spółgłoskowych *sr’, *zr’: strżoda, zdrzędzia lub zgrzędzia, zdrzenica = środa, źrebie, źrenica, zapobiegając w ten sposób uproszczeniom tych grup. Spółgłoski wstawne cechują przede wszystkim gwary południowowielkopolskie i śląskie. Spółgłoski wstawne występowały już w okresie prasłowiańskim, por. psł. *mądrL ← pie. *monros, psł. *ostrL ← pie. *akros, a także w staropolszczyźnie, np. zdręky = z ręki. Wstawne d utrwaliło się m.in. w ogp. zdrada ← zrada, i wyrazach pokrewnych zdradzać, zdrajca.